

správne, pojali do svojej zbierky aj patričné predpisy trestného práva hmotného, trestného poriadku súdneho, policajného trestného poriadku, policajného jednacého poriadku, pravidiel policajného trestného stopovania, úpravu evidencie, vyúčtovania a manipulovania s peniazmi plynúcimi z peňažných trestov, vymeraných administratívnymi vrchnosťami za priestupky, ďalej z titulu trôv pokračovania, odškodného, poriadkových pokút atď. K jednotlivým ustanoveniam sú pripojené pre praktikov veľmi cenné vzorky (formuláre) rôznych podaní, žiadostí, rozhodnutí, zápisníc, evidenčných záznamov atď. Prehľad po celej, rozsiahlej materii umožňuje podrobný systematický a abecedný obsah, vlastne register. Nárok na vedeckú cenu si táto príručka, vydaná hlavne k uľahčeniu práce praktikov, nečiní. Svojmu účelu však plne vyhovuje a preto ju možno vrele odporúčať.

— pp —

JUC. KAROL REBRO: *Dissens v kauze pri tradícii*. (Práce zo seminára práva rímskeho č. 2, Bratislava 1934.) — Heyrovský vo svojich Dejinách a systéme, tomto dosiaľ neprekonanom sprievodcovi prvých krokov všetkých tých, kto u nás začínajú študovať rímske právo, uvádza na str. 226, v kapitole o tradícii: »zda prevádí se vlastnictví tradicí, i když jest mezi převodcem a nabyvatelem nedorozumění v příčině kausy tradiční, bylo sporno« a pripojuje dva slávne kontroverzné texty k tejto otázke sa vzťahujúce — Julianov D 41, 36, ktorý prehlasuje, že dissensus v kauze neprekáža účinkom tradície a Ulpianov D 12, 1, 18 vyslovujúci názor opačný — poznamenávajúc k obidvom fragmentom, že »dosah, ba sama existence sporu není mimo vši pochybnost, ježto oba texty jsou asi interpolovány«. Takéto miesta v učebnici majú v sebe niečo priťažlivého, čo budí zvedavosť a snahu, preniknúť hlbšie do nadhodeného problému, ktorého výsledkom bývajú často veľmi zdarilé práce, v tichej pýche predčítané na seminárnych svičeniach.

Po krátkom objasnení pojmov tradície, kauzy v objektívnom a subjektívnom smysle a postavení týchto v modernom zákondárstve, načrtáva autor historický vývoj doktrín o povahe tradície, rozdeľujúc tieto na učenie čiste abstraktné (Savigny), modifikované abstraktné (Schulz, Budil), čiste kauzálne (Lenel, Pernice, Bonfante a j.) a modifikované kauzálne (Heyrovský, Boháček), zkúma vliv zaplattenia kúpnej ceny na účinnosť tradície, vykladá o podstate a funkcii odstupnej listiny katagrafé pri prevoze nemovitostí na východe (pôvodne obdoba dnešnej inštitúcie intabulovania, neskôr čosi ako notárska listina) a tejto pričíta zatlačenie klasickej hmotnej tradície skriptúrnym aktom.

Po tomto úvode venuje pozornosť vlastnému problému: bol dissens v kauze pri tradícii dôvodom, aby nenastaly translačné účinky tradície alebo bolo nedorozumenie medzi stranami ohľadom kauzy irrelevantné, čili: bola tradícia v klasickej práve jednaním kauzálnym alebo abstraktným? Ktorý z hore citovaných textov je interpolovaný, Ulpianus a či Julianus? Bola snáď povaha tradície sporná už v dobe klasickej a kompilátori túto kontroverziu nezbadali a prevzali ju nedopatrením do kodifikácie? Aké konštrukcie a hypotézy vyslovila novodobá romanistika v tejto veci?

Zpôsob, akým odpovedá autor na tieto otázky a na podklade kritiky nesčetných pokusov o rozriešenie antinomie medzi oboma fragmentami samostatne rekonštruuje obsah pôvodného textu Julianovho a dochádza k záveru, dľa ktorého bola tradícia právnym jednaním kauzálnym v dobe klasickej a abstraktným u byzantských právnikov, zasluhuje si najväčšieho obdivu a uznania. Hodnotnú prácu Rebrovu víťame aj ako prvú romanistickú štúdiu slovenskú.

Dr. Nora Budínová.

BIBLIOGRAFIE SOCIALISMU. Soupis knih i revuálních, časopiseckých a novinářských článků za rok 1933. Svazek II. Prací Výzk. ústavu děln. při Děln. akademii red. Václav Běhounek. S předml. prof. V. Pa-

tzaka. — 1934. Děln. akad. str. 61 in-8° — Již loni jsme referovali o 1. svazku této záslužné bibliografie. Výtky, které tehdy byly uspořádání bibliografie učiněny, nebyly ovšem výtkami chyb, poněvadž byly zdůvodněny počátečními obtížemi, jak to také v předmluvě k 2. svazku je dobře vysvětleno. Za to sluší spravedlivě vyzdvihnouti záslužnou práci, která každoročně podává pečlivý přehled literární produkce československé o otázkách socialismu a tím ovšem celého důležitého výseku jak politického, tak i hospodářského. Jestliže se podaří pořadatelstvu ještě překonat finanční a technické obtíže, zejména pokud jde o dělení jednotlivých oddílů, jak je slíbeno již v předmluvě k tomuto svazku, bude bibliografie tím lepší. Ča.

Dr. ADOLF KINDERMANN: *Das landesfürstliche Ernennungsrecht*. Verlag Ambr. Opitz. Warnsdorf. 8°, str. 515. 70 Kč. — Autor, docent litoměřického biskupského semináře, podává obsáhlou monografii o zeměpanském právu jmenovacím. Již úvodem podotýká, jak nesnadným jest badání v tomto oboru, když církev a zejména státy nerady uveřejňují oficiální akta o nominacích biskupů.

V prvním díle své práce zabývá se autor právní (dogmatickou) stránkou práva jmenovacího. Uvedené právo definuje celkem ve shodě s kanonistou Ottavianim, jako právo panovníkovi církví poskytnuté, označovat papeži vhodné kandidáty pro obsazení uprázdněných biskupství. K tomu ještě zdůrazňuje Kindermann, že obsazování úřadu církevního se dělí na tři akty: označení osoby (*designatio personae*), udělení titulu právního (*concessio tituli*) a *immissio* neboli *introductio in possessionem*. Kindermann zde zdůrazňuje, že panovnické právo jmenovací se může vztahovati, jako vůbec jakýkoliv vliv laiků při obsazování úřadu církevního, jen na designování resp. presentování osoby. Ostatní složky aktu obsazování úřadu mohou dle práva církve římskokatolické býti vykonávány jen vrchností církevní, především papežem. Není tedy uvedené právo dle práva církevního oprávněním obsazovati úřady církevní. V podrobnostech jest právo jmenovací dle Kindermanna založeno na privilegiu, jež poskytuje papež jen katolickým panovníkům resp. hlavám státu osobně. Privilegium není právně protihodnotou za hmotné doto-
vání biskupství ze státních prostředků.

Po stručném nástinu obvyklého výkonu panovnického práva jmenovacího přichází Kindermann k právnímu posouzení panovnického práva jmenovacího. Zde ohraničuje tento pojem proti právu exklusivy a právu prohlásiti »*nihil obstat*«. První právo jest oprávněním hlavy resp. vlády státní, podati veto proti kandidátu biskupství; bývalo udíleno v dřívějších dobách kurií nekatolickým hlavám států. Druhé právo, hojně poskytované v moderních konkordátech vládám států, jest svým rázem slabším negativním vlivem na obsazování biskupství a opravňuje jen k prohlášení, že zde není námitek (obyčejně politického rázu) proti osobě kandidátově.

V druhém rozsáhlejší díle knihy jedná se o historicko-právní stránce práva jmenovacího. Zde autor dělí dějiny tohoto práva na pět period, z nichž sáhá první do I. koncilu lateránského r. 1123, druhá do francouzského konkordátu z r. 1516, třetí do Napoleonova konkordátu z r. 1801, čtvrtá do »převratového« roku 1918, pátou periodu tvoří pak doba nynější. Kindermann, vycházející z názoru o privilejovém rázu práva jmenovacího — ukazuje, že první takové právo dostal král uherský okolo roku 1000. Vliv panovníků římsko-byzantských, franských a jiných (tedy i našich českých, o nichž se nezmiňuje výslovně), v první periodě na obsazování biskupství vykonávaný, považuje za usurpaci papežským privilegiem nezaloženou. Na počátku druhé periody uzákoňuje církev volbu biskupů kapitulami jako obecný způsob obsazování biskupství. Přes to však musí církev ve století 15. a začátkem stol. 16. udělit